

Osaksi **uutta** **yhteisöä**

Kotoutumisen tukena

Punaisen Ristin tavoitteena on, että jokainen Suomeen muuttava kokee olevansa tervetullut. Punainen Risti haluaa maahanmuuttaneiden ja paikallisten ihmisten tutustuvan toisiinsa ja luovan yhteistuumin eri kulttuurit huomioivaa kotiseutua.

Suomeen muuttaja kohtaa uuden kulttuurin lisäksi uuden kielen ja arjen. Tulijat saattavat ainakin alkuvaiheessa tarvita tukea kotoutumiseensa. Osastot voivat olla siinä avuksi järjestämällä erilaista toimintaa. Kotoutumistoiminnan kautta osastolla on myös tilaisuus kannustaa maahanmuuttaneita lähtemään mukaan Punaisen Ristin toimintaan.

Toiminnan on hyvä palvella paikallisia mahdollisimman hyvin: ei kannata ryhtyä järjestämään läksykerhoja, jos sellaisia toimii paikkakunnalla jo valmiiksi. Jos taas esimerkiksi kansainvälistä kohtaamispaikkaa ei vielä ole, sellaisen perustaminen voi olla hyvä idea! Kannattaa siis miettiä, minkälainen toiminta täydentäisi paikkakunnan palveluita parhaalla tavalla ja minkälaiselle toiminnalle on kysyntää. Toimintaa aloitellessa kannattaa olla myös yhteydessä alueen maahanmuuttajayhdistyksiin ja pyytää sieltä innostuneita ihmisiä mukaan toimintaan jo suunnitteluvaiheessa.

Tässä esitteessä kerrotaan keskeisistä Punaisen Ristin kotoutumista tukevista vapaaehtoistoiminnan malleista ja annetaan ideoita niiden toteuttamiseksi.

Ystäväksi maahanmuuttaneelle

Punaisen Ristin ystävätoiminnan kautta tulija saa uusia kohtaamisia, sosiaalisia verkostoja sekä mahdollisuuden harjoitella suomen tai ruotsin kieltä. Tapaamiset ystävän kanssa helpottavat yksinäisyyden tunnetta uudessa paikassa. Uusi asuinpaikka tuntuu nopeammin kodilta, kun on ystäviä.

Ystävänä vapaaehtoinen auttaa maahanmuuttaneita tutustumaan suomalaiseen yhteiskuntaan ja Punaisen Ristin toimintaan. Vastavuoroisesti ystävät saavat aitiopaikan tutustua uusiin, muualta muuttaneisiin ihmisiin. Ystävä voi esimerkiksi esitellä kaupunkia, lähteä tulijan kanssa kokeilemaan jotain uutta harrastusta tai keskustella yhteisistä mielenkiinnonkohteista.

Näin pääsee alkuun:

- Jos paikkakunnallanne on tarvetta välittää ystäviä maahanmuuttaneille, olkaa yhteydessä piiriin. Piirin työntekijät ohjaavat teidät alkuun.
- Osasto voi järjestää ystäväkurssin ja Kotoutumisen tukena -koulutuksen. Samalla on hyvä pohtia, millä tavalla maahanmuuttajataustaisia ihmisiä innostetaan mukaan osaston toimintaan.

Kielikerhot

Kun kieltä harjoittelee turvallisessa ympäristössä, jossa on ok tehdä virheitä, into kielen käyttämiselle kasvaa. Arki helpottuu, kun esimerkiksi kaupassa käydessä ymmärtää, mitä hintalapuissa lukee. Pienikin harjoittelu rohkaisee pysähtymään juttelemaan naapurin kanssa hetkeksi.

Kielikerhojen tarkoituksena on tarjota joustava mahdollisuus harjoitella suomea tai ruotsia käytännössä sekä lisätä kohtaamisia ja verkostoja. Kielikerhot voivat kokoontua esimerkiksi kirjaston tiloissa. Kielikerhon tapaamisissa jutellaan arkisista asioista matalalla kynnyksellä ja siellä voidaan myös auttaa osallistujia kielikurssien kotitehtävien kanssa.

Kielikerhot toimivat lisätukena viranomaisten tarjoamille kielikursseille ja auttavat kielen käytön harjoittelussa.

Näin pääsee alkuun:

- Jos alueellenne kaivataan kielikerhoa, olkaa yhteydessä piiriin. Yhdessä voitte suunnitella kerhotoiminnan käynnistämistä.
- Kerätkää sopivan kokoinen porukka vetämään toimintaa ja valitkaa joukostanne pari koordinaattoria.

Läksykerhot tai läksyhelpit

Kuka tahansa voi joskus tarvita apua koulutehtävien kanssa. Läksyistä selviytyminen lisää oppimishalua, itsevarmuutta ja mahdollisuuksia jatko-opintoihin. Läksykerhoissa ja läksyhelppeissä lapset, nuoret tai aikuisopiskelijat saavat tukea koulutehtävien tekemiseen oppituntien jälkeen. Kerhot ovat avoimia kaikille läksyapua tarvitseville. Yhdessä vaikeat tehtävät ja muut pulmat ratkeavat nopeammin!

Lasten tai nuorten kerhoissa myös leikitään ja askarrellaan, vaikka pääasia onkin koulutehtävien tekeminen. Aikuisten läksykerhoissa voidaan puolestaan läksyjenteon yhteydessä keskustella niin kuulumisista, arkisista asioista kuin uutisistakin.

Näin pääsee alkuun:

- Selvittääkää tarve läksykerhon perustamiselle yhteistyössä alueen koulujen kanssa. Jos päätätte aloittaa toiminnan, ottakaa yhteys piiritoimistoon.
- Kerätkää sopivan kokoinen porukka vetämään toimintaa ja valitkaa joukostanne pari koordinaattoria.
- Tiedustelkaa peli-, askartelu- ja leikkivälineitä osastolta tai mieltäkää yhdessä, olisiko välineitä mahdollista saada lahjoituksina.

Kansainvälinen kohtaamispaikka

Kansainvälinen kohtaamispaikka on kaikille avoin, eritaustaisten ihmisten kohtaamispaikka. Kohtaamispaikalla tutustutaan uusiin ihmisiin ja uuteen kotikuntaan. Se tarjoaa elämyksiä ja tietoa hausassa ympäristössä sekä tekee uudesta asuinseudusta kotoisamman. Kohtaamispaikalla voidaan pelata lautapelejä, järjestää juhlia ja teemailtoja. Kesällä voidaan mennä yhdessä porukalla piknikille ja talvella opetella luistelemaan.

Kohtaamispaikka voi olla ensimmäinen askel osallistumiselle Punaisen Ristin monipuoliseen toimintaan. Siksi siellä on hyvä esitellä järjestön paikallista toimintaa. Kohtaamispaikalla voidaan myös tarjota jotain syötävää ja juotavaa, jos se on mahdollista.

Näin pääsee alkuun:

- Keskustelkaa osastossa toiminnan aloittamisesta. Tukea suunnitteluun saa piiriltä.
- Miettikää, miten toimintaa on tarkoitus markkinoida ja miten saavutettavaa toimintaa on kohderyhmän näkökulmasta. Jättäkää suunnitteluun varaa myös osallistujien omiin toiveisiin; osallistujat voivat hyvin olla itsekkin mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa toimintaa.

Arjen apu

Arjen avulla tuetaan uusien tulijoiden elämänhallintaa auttamalla omaan kotiin asettumista sekä tutustumista asuin ympäristön palveluihin ja ihmisiin. Moni meille itsestään selvä asia saattaa tuntua Suomeen vasta muuttaneista vieraalta. Miten varataan pesuvuoro pyykkituvassa? Miten sulatetaan pakastin, entä lajitellaan roskat? Mitä palveluja lähikirjasto tarjoaa? Entä mitä ovat jokaisenoikeudet? Näiden kaltaisten asioiden kanssa tulija saattaa tarvita apua. Arjen avun tuella niistä tulee tuttuja ja arki alkaa sujua.

Arjen avun tarkoituksena on tukea alkuvaiheen kotoutumista, mutta se sopii sellaisenaan kaikille muillekin apua tarvitseville.

Näin pääsee alkuun:

- Selvittääkää, onko Arjen apu -toiminnalle kysyntää omalla paikkakunnallanne. Keskustelkaa avun järjestämisen aloittamisesta piirin kanssa.
- Päättäkää ketkä alkavat Arjen apu -yhteyshenkilöiksi. Toiminnalla tulee olla vastuuvapaaehtoinen ja mielellään työpäri.
- Pyytäkää mukaan uusia vapaaehtoisia ja järjestäkää Arjen apu -koulutus.
- Sopikaa yhteistyöstä kunnan ja/tai vastaanottokeskuksen kanssa ja sopikaa yhteiset pelisäännöt toiminnalle. Tehkää yhteistyötä myös muiden paikkakunnan toimijoiden kanssa.

Leiritoiminta

Leireillä tarjoamme maahanmuuttaneille elämyksiä suomalaisesta luonnosta, ensiapuharjoituksia ja hauskaa yhdessä tekemistä – sekä tietysti kielikylpyjä! Yhdessä koetut hetket auttavat perheitä ystävystymään niin toistensa kuin vapaaehtoistenkin kanssa. Leirinuotion äärellä on helppo solmia uusia tuttavuuksia.

Leirejä voi järjestää joka lähtöön: perheleirejä, nuorisoleirejä, lastenleirejä, naisleirejä, miesleirejä... Leireillä kenellä tahansa on mahdollisuus oppia uusia taitoja, tutustua uuteen kotimaahan, saada uusia ystäviä ja ikimuistoisia elämyksiä.

Näin pääsee alkuun:

- Aloittakaa leirin suunnittelu hyvissä ajoin ja pyytäkää apua piiristä. Leiristä syntyy kustannuksia, joten rahoitus kannattaa miettiä etukäteen ja tehdä talousarvio.
- Aikaa kannattaa varata ainakin leiripaikan varaamiseen, leiriohjaajien rekrytoimiseen ja perehdyttämiseen, leirin markkinoimiseen ja osallistujien ilmoittautumiseen. Myös leiriohjelman suunnittelu, vastuualueiden jakaminen ja erilaiset hankinnat ottavat oman aikansa.

Starttipaja ja kotoutumistarjotin

Viranomaisten ja järjestöjen kotoutumista tukeva toiminta ovat usein erillisiä. Molemmat tahot tähtäävät kuitenkin samaan lopputulokseen: siihen, että maahanmuuttaneet kotoutuvat uuteen ympäristöön onnistuneesti. Mitä jos eri toimijat toimitisivatkin yhdessä, toisiltaan oppien?

Kotoutumistarjotin on työkalu, jonka avulla kootaan seudun järjestöjen ja viranomaisten kotoutumista tukevat toimintamallit yhteen. Sen avulla voidaan selvittää yhdessä, millaista eri maahanmuuttaneita tukevaa toimintaa kunnissa on jo olemassa, missä niistä voidaan tehdä yhteistyötä, ja minkälaista toimintaa mahdollisesti tarvitaan vielä lisää täydentämään paikkakunnan palveluita. Näin kotoutumisen tukea voidaan sujuvoittaa ja varmistaa, että maahanmuuttaneilla on parhaat edellytykset kotoutumiseen.

Näin pääsee alkuun:

- Selvittääkää, onko omalla paikkakunnallanne tarvetta täyttää tai päivittää kotoutumistarjotin, vai onko sellainen tehty jo.
- Järjestäkää Starttipaja eli työpaja, johon kutsutaan kotoutumisen tukemisesta kiinnostuneita tahoja keskustelemaan paikallisista toimintamahdollisuuksista. Piiriltä saa konkreettiset ohjeet Starttipajan järjestämiseen.